

หมวกน้อยเพิ่มไออุ่น

ปัญญามหิดล
คุณภาพคน คุณภาพงาน

Mahidol Quality Fair 2014

18-12-2557 ณ ศูนย์การเรียนรู้มหิดล ศาลายา

ศรีสุวรรณ ชุกิจ ปิ่นฤทัย ประดิษฐ์ศิลป์ และ เอี่ยมพร ศรีทองอ่อน

ที่มาและเหตุผล

สถิติเดือนตุลาคม - พฤศจิกายน 2556 พบทารกแรกเกิดที่ได้รับการผ่าตัดคลอดมีภาวะอุณหภูมิร่างกายต่ำจำนวนสูงขึ้นไปถึง 38 ราย (23.4 %) ซึ่งอาจก่อให้เกิดภาวะแทรกซ้อน เช่น ช็อค หายใจลำบาก หรือถ้ารุนแรงมากอาจเป็นอันตรายถึงขั้นเสียชีวิตได้

นอกจากแนวปฏิบัติในการป้องกันการสูญเสียความร้อนของทารกโดยทั่วไปแล้ว ในทารกที่คลอดก่อนกำหนดแพทย์จะสวมหมวกไหมพรม หรือห่อหุ้มศีรษะด้วย plastic wrap ซึ่งพบปัญหาคือหมวกมีขนาดไม่พอดี/ เนื้อผ้าแข็ง/ เกิดการร่นหลุดของ plastic wrap อีกทั้งยังไม่มีมีการสวมหมวกให้กับทารกที่อายุครรภ์ครบกำหนด (ซึ่งถือเป็นอีกกลุ่มหนึ่งที่เกิดภาวะอุณหภูมิร่างกายต่ำด้วยเช่นกัน)

จึงเกิดแนวคิดที่จะประดิษฐ์นวัตกรรมหมวกน้อยเพิ่มไออุ่นโดยใช้วัสดุที่มีความอ่อนนุ่ม มีความยืดหยุ่น มีขนาดที่เหมาะสม สามารถนำมาใช้ร่วมกับทารกแรกเกิดทุกคนในทุกช่วงอายุครรภ์เพื่อช่วยร่วมป้องกันการสูญเสียความร้อนของทารกได้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อช่วยเพิ่มความอบอุ่นให้แก่ทารก ลดอัตราการเกิดภาวะอุณหภูมิร่างกายต่ำ
2. บุคลากรเกิดความพึงพอใจในการใช้งาน

กรอบแนวคิด

การป้องกันการสูญเสียความร้อนของทารกเป็นสิ่งสำคัญ หน่วยงานห้องผ่าตัดจึงทบทวนปรับแนวทางการปฏิบัติเดิมในการป้องกันการสูญเสียความร้อนของทารกทั้ง 4 ทางได้แก่ การนำ การพา การระเหยของน้ำ และการแผ่รังสี ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ขอบเขตการทดลองใช้งาน

ทดลองใช้กับทารกแรกเกิดที่ได้รับการผ่าตัดคลอดในเดือน ธันวาคม 2556 จำนวน 128 ราย พบว่าสามารถใช้งานได้ดีกับทารกแรกเกิดทุกคน (100%) และพบอัตราการเกิดภาวะอุณหภูมิร่างกายต่ำของทารกแรกเกิดลดลงเหลือ 11.7 %

ขั้นตอนการประดิษฐ์

1. ตัดผ้า stockinette bandage ความยาว 17 นิ้ว
2. หมุนเกลียวที่จุดกึ่งกลางของ stockinette
3. คลุม stockinette ด้านบนลงมา
- 4.พับขอบหมวกจากด้านล่างขึ้นไป 2 ทบ (เก็บชายผ้าเข้าด้านในให้เรียบร้อย)

ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	ก่อน	หลังดำเนินการ	
		พ.ย. 56	ธ.ค. 56	ส.ค. 57
อัตราการเกิดภาวะอุณหภูมิร่างกายต่ำของทารก	< 20 %	23.4 %	11.7 %	16%
ระดับความพึงพอใจของบุคลากรต่อการใช้งาน	-	100 %	100 %	100 %

จุดเด่นหมวกน้อยเพิ่มไออุ่น

- ประดิษฐ์ได้ง่าย (20 วินาที/1ใบ) ต้นทุนต่ำ (15 บาท/ฟุต)
- มีความยืดหยุ่นสูง คลุมศีรษะได้แนบกระชับไม่ลื่นหลุด
- มีขนาดที่เหมาะสมสามารถใช้ได้กับทารกแรกเกิดทุกคน
- ส่งผลต่อภาวะอุณหภูมิร่างกายต่ำของทารกแรกเกิดที่มีอัตราการเกิดลดลง - เริ่มใช้งานจริงตั้งแต่ 1 ม.ค. 57 ถึงปัจจุบัน
- กุมารแพทย์ สูติแพทย์ และพยาบาลหน่วยงานอื่นๆ ได้พบเห็น ร่วมชื่นชมและยอมรับในสิ่งประดิษฐ์ชิ้นนี้ ช่วยสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างการทำงานในทีมสหสาขา โดยยึดผู้ป่วยเป็นศูนย์กลาง

การนำไปใช้

- ใช้งานได้สะดวก บุคลากรเกิดความพึงพอใจ
- มีการเผยแพร่นำไปใช้งานต่อที่หอผู้ป่วยที่ส่งต่อทารกไป ได้แก่ ห้องคลอด/ หอผู้ป่วยเด็ก 4/ หอผู้ป่วย NICU